

ቀዳዳ አኩፋዳን የሚፈልግ

ማን ነው?

አባ መላኩ 06-08-18

ቀዳዳ አኩፋዳ አገልግሎቱን የጨረሰ ተወላጅነት የሌለው ነው። በአኩፋዳ የምናኖረው ወይም የምናስቀምጠው በቀጣይ ልንጠቀምባቸው ወይም ልንፈልጋቸው የምንችላቸውን ቁሶች ነው። ይሁንና ማኖሪያው ይህን አገልግሎት መስጠት የማይችል ከሆነ ተፈላጊነት ወይም ጥቅም አይኖረውምና ይተዋል ወይም ይጣላል። አገራችን በየዓመቱ ከፍተኛ ብድርና ዕርዳታ ከሚያገኙ አገራት መካከል አንዷ ናት። መንግስት ይህን ያህል ብድርና ዕርዳታ ማግኘት የቻለው ውጤታማ የዕርዳታና ብድር አጠቃቀም ስልት መከተል በመቻሉ ነው። ብድር መመለስ ለማይችል ብድር የሚሰጥ አካል ሊኖር አይችልም።

ዓለም ዓቀፍ የገንዘብ ተቋማት፣ መንግስታትና ድርጅቶች ለኢትዮጵያ መንግስት ብድርም ሆነ ዕርዳታ ማቅረብ የሚፈቅዱት ተቋማትና አገራቱ በሚያስቀምጧቸው የብድር መስፈርቶች መሰረት ውጤታማ መሆኑን በማረጋገጣቸው እንጂ ኢትዮጵያን ስለሚወዷት ወይም ስለሚቀርቧት አይደለም። በአሁኑ ጊዜ እንኳን ገንዘብን የሚያክል ነገርን ይቅርና የሰብዓዊ ዕርዳታን ለማቅረብ መንግስታት ሁኔታዎችን በደንብ መርምረው በርካታ ቅድመ ሁኔታዎች አስቀምጠው መሆኑን እየተመለከትን ነው። በአገራችን ብክነትና ሌብነት ፍጹም የለም ለማለት ባያስደፍርም የኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግስት ብብድርና ዕርዳታ አጠቃቀም ዙሪያ ከየትኛውም የአፍሪካ አገራት የተሻለ አፈጻጸም እንዳለው ዓለም ዓቀፍ ተቋማት ራሳቸው ምስክርነታቸውን ሰጥተዋል።

ማንኛውም አበዳሪ አካላት ገንዘባቸው እንደሚመለስላቸው እርግጠኛ ባልሆኑበት ሁኔታ ብድር ሊያቀርቡ አይችሉም። ብድርንም ሆነ እርዳታን በተመለከተ ሁሉም አበዳሪ አካላት የየራሳቸው መስፈርቶች አሏቸው። የመጀመሪያው መስፈርት የተበዳሪው የብድር የመክፈል አቅም፣ ጠንካራ መንግስት፣ የተረጋጋ ኢኮኖሚና ፈጣን ዕድገት ቀዳሚዎቹ ናቸው። ከዚህም ባሻገር ብድሩ ለታለመለት ፕሮጀክት በተያዘው የጊዜ ገደብ መዋሉን፣ የፕሮጀክቶች ጥራት፣ በህዝቦች ላይ ያመጣው አዎንታዊ ተጽዕኖ ወዘተ የብድር መስጫ መስፈርቶች ናቸው። በዚህ ረገድ የኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግስት ውጤታማ ስራዎችን ማከናወን ችሏል የሚል እምነት አለኝ። በብድር በተገኘ ገንዘብ በአገራችን በርካታ መሰረተ ልማቶች ተዘርግተዋል፣ ማህበራዊ መገልገያዎች ተገንብተዋል፤ በዚህም ላይ የዜጎች ህይወት እጅጉን ተሻሽለዋል።

ከላይ እንዳነሳሁት ማንም ገንዘቡን በቀዳዳ ከረጢት ማኖር አይፈልግም፤ እንኳን ብድርን ዕርዳታንም ቢሆን ለጽድቅ የሚሰጥ አካል እስካሁን አልተመለከትንም። ይህ እውነት ነው። ምዕራባዊያኖች እንኳን ብድርን ዕርዳታን ለማቅረብ ቅድመ ሁኔታዎችን ሲያስቀምጡ ተምልክተናል። ባለፈው 2008-9 ዓ.ም አገራችን በከፍተኛ ድርቅ በተመታችበት ወቅት ሰብዓዊ ዕርዳታ ለማቅረብ ሲሉ በግብርና ፖሊሲዎች ላይ ይህን አካቱ ይህን ደግሞ አውጡ ወዘተ የሚል ምክር መሰል ጣልቃ ገብነት እንደነበር አንዳንዶች ያነሳሉ።

ዓለም ዓቀፍ ድርጅቶችም ሆኑ አገራት ለኢትዮጵያ የብድር አገልግሎት ማቅረብ የፈቀዱት የአገራችንን ተጨባጭ ሁኔታ በመገንዘብና ውሎ አድርገው ገንዘባቸውን ማግኘት እንደሚችሉ ዓመኔታ ስላደረገባቸው ብቻ ነው። መንግስት ብድርና ዕርዳታ ማግኘት የቻለው ብድርና ዕርዳታን በአግባቡ መጠቀም ስለቻለ ብቻ ሳይሆን ብድርን መመለስ ስለቻለም ጭምር ነው። አንዳንዶች ሰሞኑን ኢትዮጵያ ከአንግሊካ ብድር ማግኘት አትችልም ምክንያቱም የመክፈል አቅም የላትም የሚል ወሬ ሲያናፍሱ ይታያሉ። ይሁንና መረጃዎች እንደሚያመለክቱት መንግስት ጊዜያቸው የደረሰውን ማንኛውንም ብድሮች በመመለስ ላይ ነው።

የኢትዮጵያ መንግስት ልማታዊ መንግስት ነው። በመሆኑም ሁሉንም ነገር ገበያ ይምራው ብሎ እጁን አጣጥፎ አልተቀመጠም። በተመረጠ ሁኔታ በኢኮኖሚው ውስጥ ጣልቃ መግባት በመቻሉም ለአገሪቱ ዕድገት ጉልህ አስተዋጽኦ ማበርከት ችሏል። እስካሁን ባለው ሁኔታ በመንግስት እጅ ተይዘው የነበሩ በርካታ ትላልቅ ኩባንያዎች ኢኮኖሚውን በማይገዳ መልኩ ወደ ግሉ ዘርፍ ሲያዘር መቆየቱ ይታወቃል። ዛሬ ላይ ደግሞ ቀሪዎቹን እንደቴሌኮም፣ ባቡር፣ አየር መንገድ ያሉ ተቋማትን አብዛኛውን ድርሻ መንግስት ይዞ ቀሪውን ድርሻ ወደ ግል ለማዘር መወሰኑ የልማታዊ መንግስት አንዱ ባህሪ ነው። ይህን አካሄድ ልንኮንነው አይገባም። መንግስት ባለሀብቱ ወደማይደፍራቸው ሴክተሮች ኢንቨስት ቢያደርግ ለአገር ኢኮኖሚ የበለጠ ጠቃሚ ይሆናል።

እንደእኔ እንደሌሎችም የኢትዮጵያ መንግስት የኢኮኖሚ ስኬት አንዱ ምክንያት ነው ብዬ የማስበው በተመረጡ የኢኮኖሚ ዘርፎች ላይ የሚያደርገው ቀጥተኛ ተሳትፎ ይመስለኛል። ለዚህ ጥሩ አብነት የሚሆነው በአገራችን መንግስት የሚያስተዳድረው ባንክ በመኖሩ ልማታዊ ባለሀብቶች ብድር በቀላሉ እንዲመቻቸላቸው ምቹ ሁኔታን ተፈጥሮላቸዋል። መሬት በህዝብና መንግስት ባለቤትነት እንዲተዳደር ማድረጉም ትርፍ የሆነ መሬትን በመለየት ለባለሀብቶች ማቅረብ እንዲችል አግዘታል። መንግስት ኢንቨስት እያደረገባቸው ያሉ ዘርፎች በአብዛኛው የብዙሃኑን ጥቅም ሊያረጋግጡ የሚችሉ፣ አገራዊ ስኬትን ሊያሳድጉ ወይም ሊያጎለብቱ የሚችሉ ባለሀብቱ ሊሰማራባቸው የሚችሉ የኢኮኖሚ ዘርፎችን ላይ በመሆኑ በግሉ ሴክተር ላይ ያሳደረው ተጽዕኖ የለም።

ብድርን በተመለከተ በበርካታ ሰዎች ዘንድ ብዥታ እንዳለ ይሰማኛል። የመንግስት ብድርና የልማት ድርጅቶች ብድሮች አንድ ላይ በመቀላቀል የኢትዮጵያ መንግስት ብድር እንደሆኑ አድርጎ የመውሰድ አዝማሚያ አስተውያለሁ። የመንግስት የልማት ድርጅቶች ንብረትነታቸው የህዝብ ይሁን እንጂ እንደማንኛውም የትርፍ ድርጅቶች ራሳቸውን ችለው ብድር የሚጠይቁ ናቸው። ለአብነት ያክል ሚድሮክ ህልውና የሚኖረው ትርፋማ እስከሆነ ጊዜ ድርስ ብቻ ነው፤ ይህ ካልሆነ ሼኩ በማግስቱ ይዘጉታል። በተመሳሳይ ኢትዮቴሌኮምም ሆነ የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ ህልውናቸው ትርፋማነታቸው እንደሆነ መታወቅ አለበት። እነዚህ ድርጅቶች የሚፈጽሟቸው ብድሮች ከራሳቸው የመክፈል አቅም ጋር በተገናዘበ መልኩ እንጂ ከመንግስት ጋር የሚያገናኘው አንድም ነገር የለም። አበዳሪው ተቋምም ሆነ አገር ለመንግስት የልማት ድርጅቶች ብድር ሲቀርብ ታሳቢ የሚያደርገው የድርጅቶቹን ወይም የፕሮጀክቶቹን አዋጭነት እንጂ የመንግስትን የብድር መክፈል አቅም አይደለም። በመሆኑም ነው የመንግስት ብድርና የልማት ድርጅቶች ብድሮች ተለያይተው መታየት አለባቸው የምለው ለዚህ ነው።

ከላይ ለማንሳት እንደሞከርኩት አብዳሪዎች ያለውን ተጨባጭ ሁኔታ ሳይመረምሩ ገንዘባቸውን በከንቱ የሚያፈሱበት ሁኔታ አይኖርም። የኢትዮጵያ መንግስት ብብድር አጠቃቀሙም ይሁን አከፋፈል ረገድ ውጤታማ በመሆኑ ዓለም ዓቀፍ የፋይናንስ ተቋማትም ይሁኑ የተለያዩ መንግስታት ለአገራችን ብድርና እርዳታ በማቅረብ ላይ ናቸው። የኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግስትም ያገኛቸውን ብድሮች በሙሉ የህዝቦችን ተጠቃሚነት የሚያረጋግጡ፣ የአገሪቱን የኢኮኖሚ ዕድገት የሚያፋጥኑ መሰረተ ልማቶችን በማስፋፋት ላይ አውሏቸዋል። ይህም በመሆኑ የአገሪቱ ኢኮኖሚ ለተከታታይ ዓመታት ፈጣን ዕድገት እንዲመዘገብ አድርጎታል። እንደሌሎች የአፍሪካ አገራት መንግስታት የኢትዮጵያ መንግስት የብድር ገንዘብን ለፖለቲካ ፍጆታ አላዋለውም፤ ለመንግስት ስራተኞችም ደሞዝ አልከፈለውም። ይልቁንም የኢትዮጵያ መንግስት የብድር ገንዘብን መሰረተ ልማት ግንባታ ላይ እንዲውል በማድረጉ በቀጣይ ለኢኮኖሚው ዕድገቱ ተጨማሪ አቅም የሚፈጥርበትን ሁኔታ አመቻችቷል።

ማንም ገንዘቡን በቀዳዳ አኩፋዳ ማኖር አይፈልግም። አብዳሪዎችም ለኢትዮጵያ መንግስት ብድር ለማቅረብ የወደዱት በአገራችን የተረጋጋና ጠንካራ መንግስት ያለ በመሆኑ እንዲሁም በብድር የመጣው ገንዘብ ለታለመለት ዓላማ በመዋሉ በዚህም ሳቢያ ፈጣን የኢኮኖሚ ዕድገት ማስመዘገብ በመቻሉ ነው። መንግስት የብድር ገንዘብን ለመሰረተ ልማት ለአብነት የትራንስፖርት አውታር መስፋፋት፣ የሃይል አቅርቦት፣ የኢንዱስትሪ ፓርኮች ግንባታ በማዋሉ በቀጣይ ለአገሪቱ ዕድገት ተደማሪ ሃይል እየሆኑ ነው።